

Sant Anastasi és el patró de Badalona gràcies a Lleida

Ho reconeix el músic i historiador medievalista badaloní Nil Rider

JORDI CURCÓ
Lleida

"A Badalona tenim sant Anastasi per Patró gràcies a la gent de Lleida". Aquesta afirmació la va fer Nil Rider, músic i historiador medievalista, en la xerrada celebrada a la Sala d'Actes de la Biblioteca Pública, el 2 de maig. L'acte de Pre Festa, l'havia organitzat l'entitat Aurembiaix, perquè aquest jove i actiu badaloní, implicat en diverses entitats de cultura popular de la seva ciutat, ens fes cinc cèntims dels mes de 350 anys de festa per Sant Anastasi a Badalona, aquest era el títol de la xerrada.

Certament no va decebre Nil Rider, presentat com historiador dels orígens i l'evolució de la festa de Sant Anastasi a Badalona, ciutat que comparteix amb Lleida el mateix patró. La seva intervenció la va iniciar fent referència a la vinculació de la figura mítica i llegendària de Sant Anastasi amb Badalona: "L'any 1635 ja li dediquem els badalonins una capella al sant i el 1672 es declara dia de precepte, com lo mateix dia de diumenge". Tot seguit va fer un repàs històric i ahora actual, del model festiu de Badalona i de la recuperació festiva de l'any 2001, amb la incorporació del Ball de Satanais, el Ball del Baró de Maldà i el Ball de la Bandera, que donen brillantor a la "Passada del Sant" la tarda de l'11 de maig, juntament amb la resta d'elements del seguici festiu. No s'oblida Nil Rider de la "Creuada del Dimoni", l'acte més arrelat i multitudinari de les Festes de Sant Anastasi de Badalona. Recuperat el 1940, amb orígens al segle XVIII, té lloc la vigília de la festa a la platja,

FOTO_L.M. Processó de Sant Anastasi a Badalona l'any 1948

Badalona comparteix la història, tradició i llegenda del patró

on una artística figura demoníaca cremarà a l'estil d'una falla: "Sant Anastasi es viu a Lleida i a Badalona. Cal tenir respecte i devoció amb esperit de ciutat, tot i que potser els badalonins li retem més honor al dimoni que al mateix sant", digué.

Reprenc l'afirmació de Nil Rider, quan digué que a Badalona tenen a Sant Anastasi per patró gràcies a la gent de Lleida. Jo mateix, en faig esment al volum 30 de la col·lecció "La Banqueta", editat per la Paeria i que vaig escriure l'any 2002 amb el títol Sant Anastasi de Lleida. Història, tradició i llegenda", dedicant un capítol a Sant Anastasi, el badaloní. De com entrà la devoció a Sant Anastasi de Lleida a Badalona, ens en parla l'historiador badaloní Josep M. Cuyàs a la seva *Història de Badalona*,

esmentant al barceloní Josep Pocurull, que actuava en funcions de notari a la ciutat de Lleida i que tenia un germà capellà, mossèn Pere Pocurull, rector de la parròquia de Santa Maria de Badalona, a qui va informar de la devoció que s'havia encetat a Lleida a Sant Anastasi.

Certament fou així com es va assabentar el rector de Badalona, que en la seva demarcació parroquial havia sofert martiri un soldat cristià de l'emperador Dioclecià, fill de l'antiga llerda, i d'aquí la seva resolució a introduir el seu culte a la parròquia badalonina, tot bastint un altar en el seu honor, tal i com va assenyalar el mateix Nil Rider. L'any 1671 seria instituída la Confraria de Sant Anastasi i s'estableix la seva festa el 9 de maig, fins que a finals del segle XVIII a l'igual que a Lleida, va quedar definitivament fixada l'11 de maig. Finalment el 1672 i a petició dels confreres, el bisbe Alonso de Sotomayor signà un decret declarant festa de precepte

la diada del sant: "... per haver pres segons se diu martiri en aquesta parròquia". Així mateix, el Consell Municipal acordà declarar sant Anastasi copatró de Badalona: "... enmig de l'enfervoriment popular". Lleida ja l'havia proclamat Patró 45 anys abans, el 9 de maig de 1627.

El Costumari Català de Joan Amades, recull també la tradició de l'existència de la "presó del Sant", dient que Badalona ha conservat les restes de la vella presó on sant Anastasi fou engarjolat: "... damunt de la qual va néixer un ametller, que era el més gros i gemat de tota aquella contornada i el que primer floria. El seu fruit tenia un sabor especial, diferent a la d'altres ametlles, una dolçor com de sant, que no té cap altre fruit". Els badalonins diuen que aquell ametller

El proclamaren patró de la ciutat de Lleida el 9 de maig de 1627

donava ametlles de color vermell, com la sang que Sant Anastasi vessà a la platja quan fou decapitat.

Pel que fa a les relíquies del Sant, van ser guardades en un lloc secret explica Cuyàs: "...perquè els lleidatans no ho arribessin a saber, no fos cas que reclamessin el cos". Fou tant ben guardat el secret pels membres de la junta d'obra de la parròquia, que tots ells s'endugueren el secret a l'altre món, ja que fins avui mai més ningú n'ha sabut un borrall d'on paren els esmentats ossos del Patró. Tot i això Badalona disposa d'un reliquiari amb un petit os, atribuït al màrtir.

Badalona comparteix amb Lleida la història, tradició i llegenda del nostre patró i tant és així que fins i tot vam compartir imatge. Fou l'any 1948, quan la Paeria encomanà al taller de J. Campanya de Barcelona, una de nova per a la processó de l'11 de maig, que havia de substituir la petita talla de fusta del sant, que s'havia adquirit per subscripció popular el 1940. Sembla ser que Badalona se sumà a aquest encàrrec i van ser dos els sants anastasis, clavats un i l'altre, que van sortir del taller de la Casa Campanya. La fotografia que il·lustra aquest article, ens mostra la processó de Sant Anastasi de Badalona de l'11 de maig de 1948, amb la nova imatge del Sant que Lleida havia estrenada també aquell mateix dia. El badalonins no l'han conservada, el lleidatans sí i ahir la vam poder tornar a veure a l'Ofici a la Catedral, a la processó i l'ofrena. Que per cert i després de 48 anys, s'ha celebrat en lloc de la plaça de Sant Joan a l'interior de l'església.